

U s n e s e n í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radka Pavelky a soudců JUDr. Markéty Vrzáčkové a Mgr. Pavla Suchého ve věci žalobce [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], zastoupeného JUDr. Jiřím Suškou, advokátem se sídlem Teplice, U soudu 7, proti žalovanému **Dolu Kohinoor a.s.**, se sídlem Horní Jiřetín, Dolní Jiřetín 5, okres Most, IČ 25411616, o zaplacení částky 166.548 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 16. 2. 2009, č. j. 16 C 397/2002-195, **t a k t o:**

Rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 16. 2. 2009, č. j. 16 C 397/2002-195 se **z r u š u j e** a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í

Shora označeným rozsudkem vyhověl soud žalobě co do částky 134.138 Kč (výrok I., III., V. a VII.) s příslušenstvím, ohledně částky 32.408 Kč a části příslušenství z uplatněného nároku žalobu zamítl (výrok II., IV., VI. a VIII.), dále rozhodl o náhradě nákladů účastníků řízení (výrok IX.), o náhradě nákladů státu (výrok X.), dále o povinnosti k úhradě soudního poplatku žalovaného vůči státu (výrok XI.) a o lhůtě ke splnění uložených povinností (výrok XII.).

Okresní soud rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhal náhrady za ztrátu na výdělku v přesně vymezeném období s tvrzením, že u žalovaného byl zaměstnán, pracovní poměr skončil dne 30. 9. 2000 výpovědí z důvodu organizační změny u žalovaného (§ 46 odst. 2 písm. a) z. č. 65/1965 Sb., zákoník práce) a v době, kdy u žalovaného pracoval, došlo u žalobce ke vzniku nemoci z povolání.

Okresní soud po provedení důkazů navržených účastníky dospěl ke zjištění, že u žalobce byla zjištěna nemoc z povolání, neboť naposledy pracoval u žalovaného za podmínek, za kterých nemoc (syndrom karpálního tunelu) vzniká. Při zjištění výše průměrného výdělku po skončení pracovní neschopnosti jako kritéria pro zjištění výše ztráty

na výdělků vyšel z částky stanovené žalovaným v zápočtovém listu, tedy z částky, ze které vypočetl žalobce svůj nárok. V rámci právního posouzení řešil nejprve otázku aplikace právního předpisu, rozhodoval-li již za účinnosti zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce a uzavřel, že nároky na náhradu za ztrátu na výdělků vzniknuvší před datem účinnosti citovaného zákona posoudí podle zákona č. 65/65 Sb., zákoníku práce účinného do 13. 12. 2006. Dovodil dále, že touto právní úpravou ve spojení se zákonem č. 1/92 Sb., o mzdě se bude řídit i určení výdělků před vznikem škody způsobené nemocí z povolání. Dospěl k závěru, že u žalobce byla zjištěna nemoc z povolání, za kterou je odpovědný žalovaný, po pracovní neschopnosti dosahoval menšího výdělků nebo byl v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce, tedy že došlo ke škodě v podobě ztráty na výdělků po skončení pracovní neschopnosti v žalovaných obdobích od 5. 3. 2001 do 31. 12. 2008, a že mezi vzniklou ztrátou a nemocí z povolání je vztah příčinné souvislosti. Svou argumentaci opřel o závěr, že pokud se žalobce po skončení pracovního poměru podrobil operaci v důsledku nemoci z povolání, souvisela dočasná ztráta schopnosti žalobce pracovat se zjištěnou nemocí z povolání. Dovodil tedy vznik nemoci z povolání, vznik škody i příčinnou souvislost. Při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vyšel z částky 12.190 Kč, tedy z částky posledního výdělků žalobce u žalovaného, neboť nadále jiný výdělek žalobce v důsledku pracovní neschopnosti a evidence u úřadu práce v období od 5. 3. 2001 neměl. Porovnal úpravu stanovenou zákonem o mzdě s úpravou obsaženou v zákoně č. 262/2006 Sb. a vycházel z posledně jmenovaného zákoníku, neboť jeho aplikace je v otázce zjišťování výše průměrného výdělků, resp. rozhodného období pro žalobce výhodnější. Výši náhrady tak vypočetl z průměrného hrubého výdělků žalobce z předchozího kalendářního roku, tedy z výdělků zřejmého za rok 2000. Výhodnost tohoto postupu pro žalobce dovodil z předpokladu nutnosti dosahovat nadále menšího výdělků v povolání méně společensky významném, s menším pracovním rizikem, než je povolání horníka. Při určení výše škody postupoval podle ust. § 195 zákona č. 65/65 Sb., zákoníku práce a zohlednil příjmy dosahované v době, kdy byl žalobce evidován jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce, dále příjmy z doby zaměstnání, zohlednil příjem z tzv. útlumového příspěvku, příjmy z invalidního důchodu i částečného invalidního důchodu. V případě nároku uplatněného žalobcem za období roku 2007 a 2008 postupoval okresní soud podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce a nárok žalobce počítal obdobným způsobem jako za období minulé, tj. vycházel opět z výdělků 12.190 Kč, resp. rozhodného období roku 2000.

Uvedený rozsudek napadl včasným odvoláním žalovaný, a to v rozsahu výroků I., III., V., VII. a XII., které odůvodnil tvrzením, že okresní soud nesprávně zjistil skutkový stav věci a nesprávně právně jej posoudil. Namítl, že žalobcův pracovní poměr u žalovaného neskončil pro zjištěnou nemoc z povolání, kterou ostatně nezpochybňoval, ale pro organizační důvod spočívající v útlumu činnosti žalovaného. Nezříkal se v průběhu řízení odpovědnosti za škodu u žalobce, nicméně nesouhlasil s konstrukcí výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti. Měl za to, že základem výpočtu náhrady nemůže být výdělek, kterého dosahoval žalobce u žalovaného. Dále se okresní soud nedostatečně vypořádal s otázkou, zda ke skončení pracovního poměru došlo pro přiznanou nemoc z povolání nebo z jiného důvodu. Zodpovězení této otázky totiž určí odpovědnost žalovaného. Bylo nutné přihlédnout také k faktu, že ke ztrátě na výdělku u žalobce by došlo, i kdyby nebyla u něj zjištěna nemoc z povolání, a to právě s ohledem na výpovědní důvod. Navíc výpovědní důvod podle tehdy účinného ust. § 46 odst. 1 písm. d) zákoníku práce nemohl být dán, neboť k okamžiku výpovědi nebylo pravomocně rozhodnuto o rekomandaci žalobce. Základem pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělku měl být příjem, kterého mohl žalobce s ohledem na zdravotní stav, kvalifikaci či praxi dosahovat u jiného zaměstnavatele. Žalovaný proto navrhl, aby byl rozsudek okresního soudu v napadené výrokové části zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce k odvolání žalované uvedl, že považuje rozhodnutí okresního soudu za správné a nemá výhrady ani ke stanovení výše průměrného výdělku před vznikem škody. Žalobce měl jednoznačně nárok na náhradu za ztrátu na výdělku a byl to žalovaný, pokud tvrdí, že nárok neměl být přiznán, kdo musel tvrdit a prokázat, že žalobce bez vážných důvodů odmítl nastoupit zajištěnou práci s vyšším výdělkem. Závěr žalovaného o tom, že pro určení jeho odpovědnosti má význam způsob, resp. důvod ukončení pracovního poměru nepovažuje žalobce za správný. Naopak správně okresní soud zohlednil přechodná ustanovení nového zákoníku práce v případě nároku žalobce na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti v době evidence poškozeného jako uchazeče o zaměstnání na úřadu práce. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu jako věcně správný potvrdil a přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podaného odvolání, včetně řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Zásadní skutečností, která neměla být v průběhu řízení opomenuta, a která tvoří podklad pro přijetí závěru o příčinné souvislosti mezi nemocí z povolání u žalobce a vznikem případné škody, je skutečnost, že pracovní poměr žalobce u žalovaného skončil výpovědí nikoli z důvodu zjištěné nemoci z povolání, ale pro organizační důvody (útlum činnosti žalovaného), jinými slovy pro nadbytečnost. Výpověď mu byla dána bez ohledu na to, zda u něj byla či nebyla zjištěna nemoc z povolání, resp. zda byl či nebyl v době výpovědi přezkoumáván příslušným zdravotnickým zařízením z tohoto hlediska.

Žalobce v žalobě ani v průběhu celého řízení netvrdil, že mu po ukončení pracovního poměru u žalovaného bylo nabídnuto zaměstnání a pracovní poměr nevznikl z důvodu odmítnutí zaměstnavatelem pro zdravotní omezení, tj. nemoc z povolání vzniklou v době zaměstnání u žalovaného. Naopak vyšlo najevo provedeným dokazováním, že žalobce sám i za pomoci úřadu práce aktivně hledal zaměstnání a byl-li zaměstnán, své zdravotní komplikace nesděloval, neboť si nemohl podle svých slov dovolit pracovat na zkrácený úvazek. Jinými slovy tvrdil, že dosáhl maxima finančních prostředků, kterého dosáhnout mohl i když trpěl nemocí z povolání. Nemoc z povolání mu tedy ve výkonu pracovní činnosti nebránila natolik, aby se s požadavkem úlev obrátil na zaměstnavatele a v důsledku toho pak dosahoval sníženého výdělku.

Další zásadní skutečností je fakt, že pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti není rozhodující průměrný výdělek před nemocí z povolání, ale průměrný výdělek poškozeného před vznikem škody. Je tedy nezbytné určit okamžik vzniku škody, resp. období, po které ke škodě docházelo. Pokud žalobce i okresní soud dovozuje vznik škody okamžikem počátku žalobcovy evidence na úřadu práce po skončení pracovní neschopnosti a tvrdí, že tímto okamžikem mu vzniká škoda, netvrdí podle názoru odvolacího soudu správně. Na vznik škody (ztrátu na výdělku) nelze dovozovat jen proto, že poškozený není schopen nalézt zaměstnání, ale pro okamžik vzniku škody je zásadní právě neschopnost nalézt zaměstnání jen pro důvod zdravotního omezení.

Souhlasit rovněž nelze se závěrem okresního soudu o aplikaci zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce při učení rozhodného období a průměrného hrubého výdělku z toho důvodu, že je období předchozího kalendářního roku pro zaměstnance výhodnější. Okresní soud

dospěl k závěru, že je nutné postupovat podle právní úpravy účinné v době rozhodování věci. Oproti tomu však v rozsudku připustil, že i konstrukce výpočtu průměrného (či pravděpodobného) hrubého výdělku žalobce podléhá dosavadní právní úpravě (s ohledem na znění přechodných ustanovení shora citovaného zákoníku práce). Odvolací soud má za to, že tento závěr lze učinit pouze v případě, kdy vedle sebe stojí porovnatelné hodnoty, které byly zjištěny transparentním způsobem. V posuzovaném případě nebyly okresním soudem takové hodnoty porovnávány, byl učiněn toliko závěr, že rozhodné období předchozího kalendářního roku musí být pro žalobce výhodnějším. S přihlédnutím k úrovni vzdělání žalobce, jeho kvalifikaci, zdravotnímu stavu a nemožnosti nadále vykonávat dosavadní profesi, bude žalobce vykonávat zaměstnání méně společensky významné, s menším pracovním rizikem a nižším výdělkem. Pokud okresní soud nezjistil rozhodné období a nevypočetl průměrný či pravděpodobný výdělek podle zákona č. 65/65 Sb., zákoníku práce ve spojení se zákonem č. 1/92 Sb., o mzdě, nemůže učinit závěr o tom, že postup podle nové právní úpravy je pro žalobce výhodnější. V této části lze rozsudek okresního soudu označit jako nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. V kontextu shora uvedených skutečností je závěr okresního soudu o výhodnosti aplikace užití právní úpravy předčasný.

Okresní soud se v důsledku právního názoru, který zaujal ohledně zjištění výše průměrného měsíčního hrubého výdělku, ze které je nutno vyjít při stanovení náhrady za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti, nezabýval zásadní otázkou pro závěr o vzniku škody a příčinné souvislosti, tedy chybějícím tvrzením žalobce o tom, že žalobci vznikla škoda v podobě ztráty na výdělkem proto, že mohl být zaměstnán a nebyl, protože byl omezen nemocí z povolání a jakého průměrného výdělku by u takového zaměstnavatele dosáhl, kdyby nebylo nemoci z povolání.

Za daného stavu skutkových zjištění nelze učinit závěr, že v žalovaných obdobích škoda žalobci skutečně vznikla, a v jaké výši. Ke zjištění skutkového stavu věci v nastíněném rozsahu je proto třeba vést další dokazování poté, co bude za užití ust. § 118a odst. 1 o. s. ř. žalobce poučen nutnosti doplnit rozhodné chybějící tvrzení. Žalobní tvrzení by měla být doplněna v rozsahu, že žalobce bude zcela konkrétně tvrdit možná zaměstnání v průběhu žalovaných období a možnost potencionálního průměrného výdělku (pokud jde o zaměstnání nalezená žalobcem nebo prostřednictvím úřadu práce). Dále bude tvrdit, že takového výdělku nakonec nedosáhl, protože do zaměstnání nebyl přijat z důvodu rozhodnutí

potencionálního zaměstnavatele pro žalobcovy zdravotní komplikace. (k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1185/2002, ze dne 10. 12. 2002). Okresní soud rovněž poučí žalobce o nutnosti označit důkazy k takovým tvrzením ve smyslu ust. § 118a odst. 3 o. s. ř.

Nelze totiž učinit závěr o tom, že škoda v podobě ztráty na výdělku po skončení pracovní neschopnosti zde paušálně vzniká vždy, nalezne-li si zaměstnanec, u kterého se projevila nemoc z povolání, ale současně mu byla dána výpověď z organizačních důvodů, sám zaměstnání (případně formou nabídky úřadu práce), ve kterém dosahuje menšího výdělku než u dosavadního zaměstnavatele. Ztráta na výdělku by zde totiž nastala vždy, i kdyby nebyla zjištěna nemoc z povolání. Totéž platí pro dobu, kdy je zaměstnanec evidován jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce, případně je poživitelem plného či částečného důvodu invalidního důchodu.

Výzvu podle ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. k doplnění tvrzení a k navržení důkazů k prokázání tvrzení soud doplní poučením o procesních následcích nesplnění této povinnosti. Do poučení o důkazním břemeni nebo o břemeni tvrzení se promítá skutková podstata právní normy, která má být použita k právní kvalifikaci uplatněného nároku. Rozhodl-li soud o ve věci, aniž by poskytl účastníku poučení dle shora citovaného ustanovení, zatížil tím řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Z výše uvedených důvodů, kdy na základě provedeného dokazování nelze učinit závěr o vzniku škody a příčinné souvislosti mezi škodou a nemocí z povolání, odvolací soud usnesení okresního soudu podle ust. § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř. zrušil a podle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. vrátil v tomto rozsahu soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nové rozhodnutí okresní soud řádně odůvodní ve shodě s ust. § 157 odst. 2 o. s. ř. za užití ust. § 169 odst. 4 o. s. ř. a neopomene též rozhodnout o nákladech tohoto odvolacího řízení (ust. § 224 odst. 3 o. s. ř.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné.

V Ústí nad Labem dne 29. listopadu 2017

Mgr. Radek Pavelka v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

Lucie Svátková

Lucie
Svátková

Digitálně podepsal
Lucie Svátková
Datum: 2017.12.21
13:32:48 +01'00'